

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักงานจังหวัดเชียงใหม่ โทรศัพท์ ๐ ๕๓๑๑ ๒๗๐๘ - ๙

ที่ ขม ๐๐๑๗.๕/

วันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๑

เรื่อง การวิเคราะห์ความเสี่ยงและการจัดการความเสี่ยงเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อน ภายใต้การประเมิน
คุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency
Assessment – ITA) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงใหม่

๑. เรื่องเดิม

ตามที่สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (สำนักงาน
ป.ป.ท.) ดำเนินการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and
Transparency Assessment – ITA) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ ดัชนีวัฒนธรรมคุณธรรมในองค์กร
ตัวชี้วัดการป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน EB 10 (1) กำหนดให้จังหวัดมีการวิเคราะห์ความเสี่ยง และการจัดการ
ความเสี่ยงเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อนในจังหวัด ซึ่งจังหวัดจะต้องส่งหลักฐานที่แสดงถึงการวิเคราะห์ความเสี่ยง
และการจัดการความเสี่ยงเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อน ประกอบด้วย

๑.๑ มีลักษณะเป็นรายงาน

๑.๒ มีเนื้อหาแสดงถึงการวิเคราะห์ความเสี่ยงและการจัดการความเสี่ยงเกี่ยวกับผลประโยชน์
ทับซ้อนในจังหวัด

๑.๓ มีการเสนอต่อผู้ว่าราชการจังหวัด

(เอกสาร ๑)

๒. ข้อเท็จจริง

จังหวัดเชียงใหม่ได้จัดทำรายงานการวิเคราะห์ความเสี่ยง และการจัดการความเสี่ยง
เกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อนของจังหวัดเชียงใหม่ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ เรียบร้อยแล้ว
(เอกสาร ๒)

๓. ข้อเสนอ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

(นายพิชิต พงษ์ไชย)

หัวหน้าสำนักงานจังหวัดเชียงใหม่

ทรมบ

(นายปวิณ ชำนิประศาสน์)

ผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงใหม่

๓๑ ม.๕ ๖๑

รายงานวิเคราะห์ความเสี่ยง และการจัดการความเสี่ยง
เกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑

จังหวัดเชียงใหม่

รายงานวิเคราะห์ความเสี่ยง และการจัดการความเสี่ยง
เกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑

จังหวัดเชียงใหม่

รายงานการวิเคราะห์ความเสี่ยง และการจัดการความเสี่ยงเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ จังหวัดเชียงใหม่

ผลประโยชน์ทับซ้อน (conflict of interest) ตามความหมายของสำนักงาน ก.พ. คือ สถานการณ์หรือการกระทำของบุคคล (ไม่ว่าจะเป็นนักการเมือง ข้าราชการ พนักงานบริษัท ผู้บริหาร) มีผลประโยชน์ส่วนตนเข้ามาเกี่ยวข้อง จนส่งผลกระทบต่อการทำงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งนั้น การกระทำดังกล่าวอาจเกิดขึ้นโดยรู้ตัวหรือไม่รู้ตัว ทั้งเจตนาหรือไม่เจตนา หรือบางเรื่องเป็นการปฏิบัติสืบทอดกันมาจนไม่เห็นว่าจะเป็นสิ่งผิดแต่อย่างใด พฤติกรรมเหล่านี้เป็นการกระทำความผิดทางจริยธรรมของเจ้าหน้าที่รัฐที่ต้องคำนึงถึงผลประโยชน์สาธารณะ (ประโยชน์ของส่วนรวม) แต่กลับตัดสินใจปฏิบัติหน้าที่โดยคำนึงถึงประโยชน์ของตนเองหรือพวกพ้อง

ผลประโยชน์ทับซ้อน (Conflict of Interests) องค์การสากล คือ Organization for Economic Cooperation and Development (OECD) นิยามว่าเป็นผลประโยชน์ทับซ้อนมี ๓ ประเภท คือ

๑. ผลประโยชน์ทับซ้อนที่เกิดขึ้นจริง (actual) มีความทับซ้อนระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและสาธารณะเกิดขึ้น

๒. ผลประโยชน์ทับซ้อนที่เห็น (perceived & apparent) เป็นผลประโยชน์ทับซ้อนที่คนเห็นว่ามีความจริง ๆ อาจไม่มีก็ได้ ถ้าจัดการผลประโยชน์ทับซ้อนประเภทนี้อย่างขาดประสิทธิภาพ ก็อาจนำมาซึ่งผลเสียไม่น้อยกว่าการจัดการผลประโยชน์ทับซ้อนที่เกิดขึ้นจริง ประเด็นดังกล่าวแสดงว่าเจ้าหน้าที่ไม่เพียงแต่จะต้องประพฤติตนอย่างมีจริยธรรมเท่านั้น แต่ต้องทำให้คนอื่น ๆ รับรู้ และเห็นด้วยว่าไม่ได้รับประโยชน์เช่นนั้นจริง

๓. ผลประโยชน์ทับซ้อนที่เป็นไปได้ (potential) ผลประโยชน์ส่วนตนที่มีในปัจจุบันอาจจะทับซ้อนกับผลประโยชน์สาธารณะได้ในอนาคต

การวิเคราะห์ความเสี่ยง หมายถึง กระบวนการวิเคราะห์ความเสี่ยงที่เป็นระบบในการบริหารจัดการ และควบคุมกระบวนการปฏิบัติงานเพื่อลดมูลเหตุของโอกาสที่จะทำให้เกิดความเสียหายจากการปฏิบัติงานที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน

การวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อน (Risk Assessment for Conflict of Interest)

การวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน เป็นการวิเคราะห์ระดับโอกาสที่จะเกิดผลกระทบของความเสียหายต่าง ๆ เพื่อประเมินโอกาสและผลกระทบของความเสียหาย และดำเนินการวิเคราะห์ และจัดลำดับความเสี่ยง โดยกำหนดเกณฑ์การประเมินมาตรฐานที่จะใช้ในการประเมินความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน ได้แก่ ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) และความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) และระดับความเสี่ยง ทั้งนี้ กำหนดเกณฑ์ในเชิงคุณภาพ เนื่องจากเป็นข้อมูลเชิงพรรณนาที่ไม่สามารถระบุเป็นตัวเลขหรือจำนวนเงินที่ชัดเจนได้

เกณฑ์ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) เชิงคุณภาพ

ระดับ	โอกาส	คำอธิบาย
๑	น้อยมาก	มีโอกาสดังเกิดขึ้นน้อยมาก
๒	น้อย	มีโอกาสดังเกิดขึ้นน้อย
๓	ปานกลาง	มีโอกาสดังเกิดขึ้นปานกลาง
๔	มาก	มีโอกาสดังเกิดขึ้นมาก
๕	มากที่สุด	มีโอกาสดังเกิดขึ้นมากที่สุด

เกณฑ์ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) ที่ส่งผลกระทบต่อบุคลากร

ระดับ	ความรุนแรง	คำอธิบาย
๑	น้อยมาก	สร้างความไม่สะดวกต่อการปฏิบัติงาน
๒	น้อย	ไม่สะดวกต่อการปฏิบัติงานบ่อยครั้ง
๓	ปานกลาง	บรรยากาศปฏิบัติงานไม่เหมาะสม
๔	มาก	ลงโทษทางวินัยไม่ร้ายแรง
๕	มากที่สุด	ลงโทษทางวินัยอย่างร้ายแรง

ระดับความเสี่ยง (Degree of Risk) แสดงถึงความสำคัญในการบริหารความเสี่ยง โดยพิจารณาจากผลคูณของระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) กับระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) ของความเสี่ยงแต่ละสาเหตุ (โอกาส x ผลกระทบ) กำหนดเกณฑ์ไว้ ๔ ระดับ ดังนี้

ระดับความเสี่ยง	ช่วงคะแนน	เขตสี	มาตรการควบคุม
ระดับความเสี่ยงต่ำ	๑-๓ คะแนน	เขียว	ยอมรับความเสี่ยง
ระดับความเสี่ยงปานกลาง	๔-๙ คะแนน	เหลือง	ยอมรับความเสี่ยง แต่ควรมีมาตรการควบคุม
ระดับความเสี่ยงสูง	๑๐-๑๖ คะแนน	ส้ม	ต้องมีมาตรการควบคุมความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้
ระดับความเสี่ยงสูงมาก	๑๗-๒๕ คะแนน	แดง	ต้องมีมาตรการควบคุมความเสี่ยงหรือหลีกเลี่ยงโดยการ หยุด ยกเลิกเปลี่ยนแปลงกิจกรรม

ตารางระดับความเสี่ยง (Degree of Risk)

ความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)	๕	๕	๑๐	๑๕	๒๐	๒๕
	๔	๔	๘	๑๒	๑๖	๒๐
	๓	๓	๖	๙	๑๒	๑๕
	๒	๒	๔	๖	๘	๑๐
	๑	๑	๒	๓	๔	๕
		๑	๒	๓	๔	๕
		โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood)				

กระบวนการวิเคราะห์ความเสี่ยงที่เป็นระบบในการบริหารปัจจัยและควบคุมกระบวนการปฏิบัติงานเพื่อลดมูลเหตุของโอกาสที่จะทำให้เกิดความเสียหายจากการปฏิบัติงานที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อนหรือความขัดแย้งระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวมเป็นสำคัญ อันเกี่ยวเนื่องเชื่อมโยงอย่างใกล้ชิดกับการทุจริต กล่าวคือ ยังมีสถานการณ์หรือสภาวะการณ์ของการขัดกันของผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวมมากเท่าใด ก็ยังมีโอกาสก่อให้เกิดหรือนำไปสู่การทุจริตมากเท่านั้น

การวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อนในภาพรวมของจังหวัดเชียงใหม่ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ จากข้อมูลรายงานผลการจัดซื้อจัดจ้าง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ (เฉพาะงบประมาณที่ได้รับจัดสรรจากงบพัฒนาจังหวัด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐) พบว่า จังหวัดเชียงใหม่ได้มีการจัดซื้อจัดจ้างในงบประมาณดังกล่าว จำนวน ๘๓๑ โครงการ แบ่งออกเป็น

ลำดับที่	วิธีการจัดซื้อจัดจ้าง	จำนวนโครงการ	ร้อยละของวิธีการจัดซื้อจัดจ้าง	ผลการดำเนินงานจัดซื้อ/จัดจ้าง	
				เป็นไปตามแผนฯ	ล่าช้ากว่าแผน
๑	วิธีตกลงราคา/เฉพาะเจาะจง	๗๘๘	๙๔.๘๓	✓	
๒	วิธีสอบราคา	๑๒	๑.๔๔	✓	
๓	วิธีประกวดราคาอิเล็กทรอนิกส์ (e-bidding)	๓๑	๓.๗๓	✓	
๔	วิธีตลาดอิเล็กทรอนิกส์ (e-market)				
๕	วิธีพิเศษ				
๖	วิธีกรณีพิเศษ				
รวม		๘๓๑	๑๐๐		

วิเคราะห์แล้วพบว่า การจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีตกลงราคา/เฉพาะเจาะจง มีจำนวนมากถึงร้อยละ ๙๔.๘๓ ซึ่งการจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีดังกล่าว มีข้อควรระวังในการปฏิบัติและอาจเกิดความเสี่ยงเกี่ยวกับ

ผลประโยชน์ทับซ้อนได้ เช่น การดำเนินการได้โดยไม่มีการสืบราคา/เปรียบเทียบ อย่างน้อย ๓ ราย ทำให้ไม่ทราบว่ราคา ที่ซื้อหรือจ้างแพงหรือเป็นราคาที่เหมาะสมหรือไม่ เป็นช่องทางในการหาผลประโยชน์ในการนำร้านค้า หรือผู้ประกอบการที่มีผลประโยชน์ร่วมกัน เข้ามาหาผลประโยชน์ และข้อตกลงซื้อ/จ้าง ไม่ระบุและกำหนดการรับประกันความชำรุดบกพร่องของพัสดุ ซึ่งการไม่ระบุการรับประกันความชำรุดให้ชัดเจนกรณีพัสดุชำรุด ส่วนราชการจะไม่สามารถเรียกร้องให้ผู้ขาย ผู้รับจ้าง รับผิดชอบต่อความเสียหายได้ หัวหน้าส่วนราชการไม่ลงนามทราบผลการตรวจรับในใบตรวจรับพัสดุ แต่ไปทราบตอนอนุมัติเบิกจ่ายเงิน ทำให้การดำเนินงานที่มีโอกาสเสี่ยงต่อการทุจริตหรือผลประโยชน์ทับซ้อนได้ง่าย

ในส่วนของกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีประกวดราคาอิเล็กทรอนิกส์ (e-bidding) มีจำนวนน้อย โดยคิดเป็นร้อยละ ๓.๗๓ ซึ่งเป็นวิธีการที่ควบคุมโดยระบบฐานข้อมูล รายละเอียดสินค้า บริการ งานจ้างของผู้ขาย ผู้ให้บริการ หรือผู้รับจ้าง ที่ได้ลงทะเบียนไว้ในระบบจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐด้วยอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Government Procurement : e - GP) ของกรมบัญชีกลาง ทำให้ความเสี่ยงเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อนเกิดขึ้นได้ยาก แต่ก็สามารถเกิดขึ้นได้

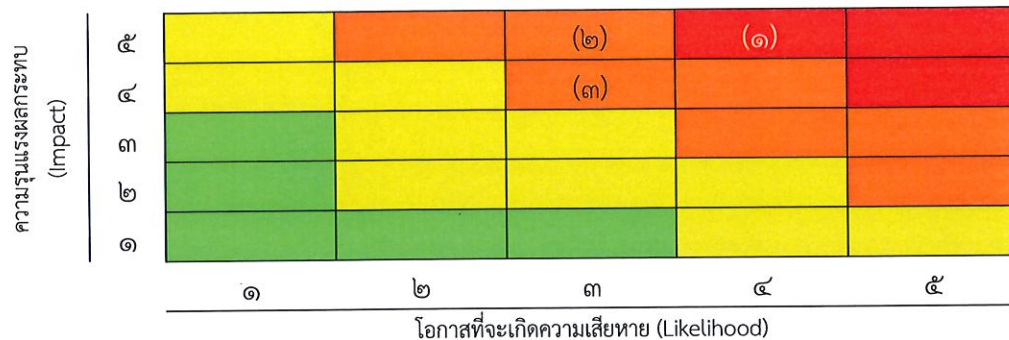
ในส่วนของกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีสอบราคา มีจำนวนน้อยที่สุดเพียงร้อยละ ๑.๔๔ แต่มีข้อควรระวังในการปฏิบัติและอาจเกิดความเสี่ยงเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อนได้ เช่น มีการแบ่งซื้อแบ่งจ้าง เพื่อให้วงเงินต่ำกว่าที่กำหนดโดยวิธีหนึ่งวิธีใด รวมไปถึงการการอื้อประมุข หรือการสมยอมในการเสนอราคาเพื่อให้ได้ราคาที่ต้องการ เป็นต้น

จากการวิเคราะห์ผลดังกล่าวทำให้เห็นได้ว่า ความเสี่ยงเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อนสามารถเกิดขึ้นได้ในทุกขั้นตอนขึ้นอยู่กับปัจจัยต่าง ๆ ทั้งลักษณะการดำเนินโครงการ วิธีการจัดซื้อจัดจ้าง หรือวิธีการดำเนินงานอื่น ๆ จังหวัดเชียงใหม่จึงสรุปความเสี่ยงเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อนที่มีความจำเป็นต้องดำเนินการบริหารจัดการความเสี่ยง ดังนี้

- กระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการใช้เงิน และมีช่องทางที่จะทำประโยชน์ให้แก่ตนเองและพวกพ้อง
- กระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการใช้ดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่ ซึ่งมีโอกาสใช้อย่างไม่เหมาะสม คือ มีการเอื้อประโยชน์หรือให้ความช่วยเหลือพวกพ้อง การกีดกัน การสร้างอุปสรรค
- กระบวนการที่มีช่องทางเรียกร้องหรือรับผลประโยชน์จากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ซึ่งส่งผลกระทบต่อผู้อื่นที่เกี่ยวข้อง

ลำดับ	ปัจจัยความเสี่ยงในการเกิดการทุจริต	การประเมินความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน			
		โอกาส	ผลกระทบ	ระดับความเสี่ยง	ลำดับความเสี่ยง
๑	กระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการใช้เงิน และมีช่องทางที่จะทำประโยชน์ให้แก่ตนเองและพวกพ้อง	๔	๕	๒๐	(๑)
๒	กระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการใช้ดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่ ซึ่งมีโอกาสใช้อย่างไม่เหมาะสม	๓	๕	๑๕	(๒)
๓	กระบวนการที่มีช่องทางเรียกร้องหรือรับผลประโยชน์จากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ซึ่งส่งผลกระทบต่อผู้อื่นที่เกี่ยวข้อง	๓	๔	๑๒	(๓)

แผนภูมิความเสี่ยง (Risk Map)

ผลการวิเคราะห์ความเสี่ยงและจัดลำดับความสำคัญของความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน

ผลการวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน	จัดลำดับความสำคัญของความเสี่ยง
กระบวนการงานที่เกี่ยวข้องกับการใช้เงิน และมีช่องทางที่จะทำประโยชน์ให้แก่ตนเองและพวกพ้อง	ลำดับที่ ๑ (สูงมาก = ๒๐ คะแนน)
กระบวนการงานที่เกี่ยวข้องกับการใช้ดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่ ซึ่งมีโอกาสใช้อย่างไม่เหมาะสม	ลำดับที่ ๒ (สูง = ๑๕ คะแนน)
กระบวนการงานที่มีช่องทางเรียกรับหรือรับผลประโยชน์จากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ซึ่งส่งผลกระทบต่อผู้อื่นที่เกี่ยวข้อง	ลำดับที่ ๓ (สูง = ๑๒ คะแนน)

สรุปภาพรวมของผลการวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อนในแต่ละกระบวนการงาน จะเห็นได้ว่า กระบวนการงานที่เข้าข่ายมีโอกาสเสี่ยงต่อการทุจริต หรือที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน ได้แก่ การรับ จ่ายเงิน การบันทึกบัญชีรับ - จ่าย / การจัดทำบัญชีทางการเงิน การจัดซื้อจัดจ้าง และการจ้างบริการ การกำหนดคุณลักษณะวัสดุครุภัณฑ์ การกำหนดคุณสมบัติผู้ที่จะเข้าประมูลหรือขายสินค้า การตรวจรับวัสดุครุภัณฑ์ การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ไม่เป็นไปตามขั้นตอนและระเบียบการจัดซื้อจัดจ้าง และการคัดเลือกบุคคลเข้ารับราชการ ได้แก่

การจัดการความเสี่ยงเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อน

ปัจจัยที่จะเกิดความเสี่ยง	มาตรการควบคุมการจัดการความเสี่ยง
(๑) กระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการใช้เงิน และมีช่องทางที่จะทำให้ประโยชน์ให้แก่ตนเองและพวกพ้อง	๑. ควบคุม กำกับ ดูแลให้ ข้าราชการ และบุคลากร ในจังหวัดเชียงใหม่ ให้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และแนวทาง การจัดซื้อจัดจ้าง โดยวิธีพิเศษอย่างเคร่งครัด ๒. ควบคุม กำกับ ดูแลให้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบด้านการจัดซื้อจัดจ้างจัดทำรายงานสรุปการจัดซื้อจัดจ้างรายไตรมาสและเสนอให้หัวหน้าส่วนราชการรับทราบทุกครั้ง ๓. ควบคุม กำกับ ดูแลให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านพัสดุและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดจ้างรับรองถึงความไม่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับผู้เสนองานในการจัดซื้อจัดจ้าง ๔. ควบคุม กำกับ ดูแลให้ข้าราชการและบุคลากร ในจังหวัดเชียงใหม่ ให้ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้าง อย่างเคร่งครัด
(๒) กระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการใช้ดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่ ซึ่งมีโอกาสใช้อย่างไม่เหมาะสม	๑. ควบคุม กำกับ ดูแลให้ข้าราชการ และบุคลากร ในจังหวัดเชียงใหม่ ปฏิบัติตามนโยบายเกี่ยวกับความโปร่งใสการเสริมสร้าง คุณธรรม จริยธรรม เพื่อให้ข้าราชการถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัด ๒. ควบคุม กำกับ ดูแลการประกาศหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับข้อร้องเรียน การละเว้นการปฏิบัติหน้าที่และการประพฤติมิชอบ เพื่อให้ยึดถือปฏิบัติ ๓. ควบคุม กำกับ ดูแลให้ข้าราชการ และบุคลากร ในจังหวัดเชียงใหม่ ปฏิบัติตามคู่มือป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน ๔. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของ หน่วยงานราชการ และภาคประชาชน ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบให้ครอบคลุม และทั่วถึงมากยิ่งขึ้น เพื่อร่วมสร้างแนวทางและมาตรการในการดำเนินการสร้างจิตสำนึกให้ข้าราชการรังเกียจการทุจริตทุก รูปแบบ

ปัจจัยที่จะเกิดความเสี่ยง	มาตรการควบคุมการจัดการความเสี่ยง
(๓) กระบวนการที่มีช่องทางเรียกร้องหรือรับผลประโยชน์จากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ซึ่งส่งผลกระทบต่อผู้อื่นที่เกี่ยวข้อง	๑. ควบคุม กำกับ ดูแลให้ข้าราชการ และบุคลากร ในจังหวัดเชียงใหม่ ปฏิบัติตามมาตรการป้องกัน และแก้ไขปัญหาคอร์รัปชันอย่างเคร่งครัด ๒. ควบคุม กำกับ ดูแลให้ข้าราชการ และบุคลากร ในจังหวัดเชียงใหม่ ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับเรื่องการรับของขวัญสินน้ำใจ อย่างเคร่งครัด ๓. ควบคุม กำกับ ดูแลให้ข้าราชการ และบุคลากร ในจังหวัดเชียงใหม่ ปฏิบัติตามคู่มือผลประโยชน์ทับซ้อน

จากการวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อน (Risk Assessment for Conflict of Interest) ทำให้เห็นว่า แนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหาคอร์รัปชันทับซ้อนเพื่อให้เกิดความยั่งยืน นอกเหนือจากการควบคุม กำกับ ดูแล ควรจะมีการปลูกจิตสำนึกให้ข้าราชการ และบุคลากรในจังหวัดเชียงใหม่ ปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามหลักคุณธรรม จริยธรรม ในการปฏิบัติงานการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ และหลักธรรมาภิบาลในการบริหารองค์กร (Good Governance) ที่ประกอบด้วย

๑. หลักการมีส่วนร่วมของสาธารณชน (Public Participation) คือ กระบวนการที่ประชาชนมีโอกาส และมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจอย่างเท่าเทียมกัน (Equity) ไม่ว่าจะเป็นโอกาสในการเข้าร่วมทางตรง หรือทางอ้อม โดยผ่านกลุ่มผู้แทนราษฎรที่ได้รับการเลือกตั้งจากประชาชนโดยชอบธรรม

๒. หลักความสุจริตและโปร่งใส (Honesty and Transparency) คือ กลไกการบริหารที่มีความสุจริต และโปร่งใส ซึ่งรวมถึงการมีระบบ กติกา และการดำเนินงานที่เปิดเผย ตรงไปตรงมา ประชาชนสามารถเข้าถึง และรับรู้ข้อมูลข่าวสารได้อย่างเสรี เป็นธรรม ถูกต้อง และมีประสิทธิภาพ ซึ่งหมายถึง การที่ผู้เกี่ยวข้องทั้งหมด ไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานกำกับดูแล และประชาชนสามารถตรวจสอบและติดตามผลได้

๓. หลักพันธะความรับผิดชอบต่อสังคม (Accountability) คือ ความรับผิดชอบในบทบาทภาระหน้าที่ ที่มีต่อสาธารณชน โดยมีการจัดองค์กรหรือการกำหนดกฎเกณฑ์ที่เป็นการทำงานเพื่อสนองตอบความต้องการของกลุ่มต่าง ๆ ในสังคมอย่างเป็นธรรม ในความหมายนี้ มีความหมายที่มากกว่าความรับผิดชอบ เฉพาะต่อผู้บังคับบัญชาหรือกลุ่มผู้เป็นฐานเสียงที่ให้การสนับสนุนทางการเมือง

๔. หลักกลไกการเมืองที่ชอบธรรม (Political Legitimacy) คือ เป็นกลไกที่มีองค์ประกอบของรัฐบาล หรือผู้ที่เข้าร่วมบริหารประเทศที่มีความชอบธรรม เป็นที่ยอมรับของคนในสังคมโดยรวมไม่ว่าจะโดย แต่งตั้งหรือเลือกตั้ง

๕. หลักเกณฑ์ที่ยุติธรรมและชัดเจน (Fair Legal Framework and Predictability) คือ กรอบของกฎหมายที่ยุติธรรมและเป็นธรรมสำหรับกลุ่มคนต่าง ๆ ในสังคม ซึ่งกฎหมายมีการบังคับใช้และสามารถใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นกฎหมายที่ชัดเจน ซึ่งคนในสังคมทุกส่วนเข้าใจ

๖. หลักประสิทธิภาพและประสิทธิผล (Efficiency and Effectiveness) คือ เป็นกลไกที่มีประสิทธิภาพในการดำเนินงาน ไม่ว่าจะเป็นด้านการจัดกระบวนการทำงาน การจัดองค์กร การจัดสรรบุคลากร และมีการใช้ทรัพยากรสาธารณะต่าง ๆ อย่างคุ้มค่าและเหมาะสม มีการดำเนินการให้สาธารณะที่ผลลัพธ์เป็นที่น่าสนใจ และกระตุ้นการพัฒนาของสังคมทุกด้าน (ด้านการเมืองสังคมวัฒนธรรมและเศรษฐกิจ)
